

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА XI • БРОЈ 217. • 25. АВГУСТ 1982.

ЦИЈЕНА 4 ДИНАРА

ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА САВЕЗА КОМУНИСТА

Повећати личну и колективну одговорност

— МОРАМО СПРЕМНО РЕАГОВАТИ НА СВАКИ ИСТУП НЕ САМО ПРОТИВ ОТВОРЕНОГ НЕПРИЈАТЕЉА, ВЕЋ И СВИХ ОНИХ КОЈИ ДЈЕЛУЈУ МИМО ПЛАТФОРМЕ САВЕЗА КОМУНИСТА — ИСТАКАО ЈЕ ПЕТАР РАКОЧЕВИЋ, ЧЛАН ПРЕДСЈЕДНИШТВА ЦК СК ЦРНЕ ГОРЕ —

На сједници Општинске конференције СК, одржаној 11. августа, у чијем раду је учествовао и члан Предсједништва ЦК СК Црне Горе Петар Ракочевић, разматрана су питања и обавезе око предстојећих избора за форуме и органе у Савезу комуниста. Вођена је расправа и о проблемима око опште и заједничке потрошње, као и о слабостима у организацији средњег усмјереног образовања, које треба да школује кадрове за потребе туристичке привреде Црне Горе.

Усвојен је програм активности у спровођењу избора за форуме и органе општинске организације СК и утврђени су предлози, статутарне одлуке о критеријумима, броју и начину избора делегата за Општинску конференцију СК, о избору чланова Кадровске комисије за припрему избора, као и донесен програм активности општинске организације СК за наредни период.

Поред увједних излагања предсједника Општинске конференције Ђојка Митровића и секретара Општинског комитета Лаза Шољаге, у дискусији су узели учешћа Жарко Миковић, Владо Дулетић, Свето Маровић, Благоја Кажић, Крсто Марковић и други.

Ово је била прва сједница Општинске конференције, послиje паузе од три мјесеца, односно прва од њеног конституисања, па ће морати да се многе активности уврзају, како би комунисти могли да заузму јасне ставове према бројним проблемима у најбојјој средини.

Учествујући у раду Конференције, Петар Ракочевић је нагласио да садржај изборних и предизборних састанака не би требало свести на формално усвајање партијских докумената, којима свакако дајемо велики значај, већ на њима треба говорити о свему што треба да буде у жижу интересовања основних организација СК, Општинског комитета и Конференције. — То је потребно утолико прије — рекао је Ракочевић — што је ово прва сједница Општинске конференције послиje 8. конгреса СК Црне Горе и 12. конгреса СКЈ.

ПРОТИВ СВАКОГ ОПОГУПЧИЗМА

Обавеза да изборној активности дамо што је могуће више радни карактер простирачког и из чињенице да је ЦК СК Црне Горе разматрао проблеме пред којима се налазимо како у области опште, заједничке и инвестиционе потрошње, тако и са становништвом оцјене политичке ситуације у свакој средини и нужности да се та ситуација стално анализира. Наша обавеза у том смислу увећане су чињеницом да се налазимо

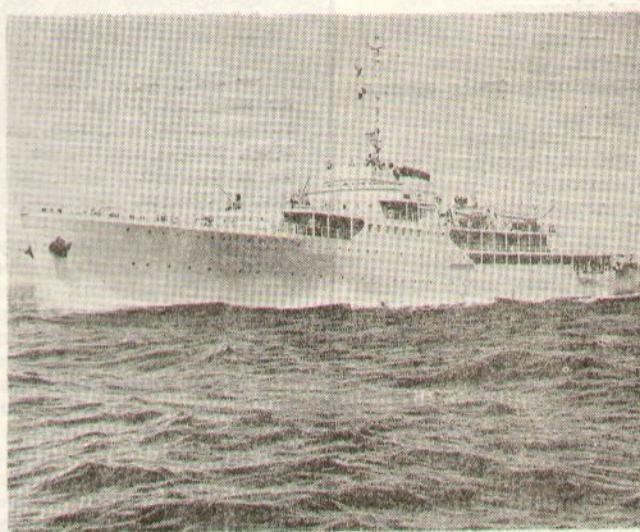
тешко ћемо савладати крупне проблеме у свим организацијама и руководствима.

ЗА ПРАВИЛНИЈИ ОДНОС ПРЕМА ДРУШТВЕНОЈ ИМОВИНИ

У Будви су то, прије свега, проблеми оспособљавања туристичких капацитета и организације туризма у целини, затим проблеми у области потрошње — опште, заједничке, личне, своје личних доходака на ниво утврђен друштвеним договором. Ту су и проблеми везани за врло распрострањене негативне појаве, као и они који се односе на укупну политичку ситуацију у земљи с акцентом на непријатељску дјелатност која се већ дуже времена испољава на Косову.

Ракочевић је у даљем излагању истакао да је неопходно предизборну и изборну активност у основним организацијама и руководствима СК, а један од централних проблема, кога морамо брзо и без одлагања ријешавати, јесте савлађивање опортунизма на свим нивоима СК. То значи да морамо сагледати како да се познаје лична и колективна одговорност сваког члана СК у форумима и тијелима СК, Социјалистичком савезу, на одговорним мјестима у управи и у скupштинама друштвено-политичких или самоуправних интересних заједница. Без конкретне одговорности

(Наставак на 2. страни)

Десетог септембра павршава се 40. година од формирања наше славне морнарице. На слици: Брод „Галеб“ који је провео с другом Титом 561 дана

СЛЕДНИЦА ПРЕДСЈЕДНИШТВА ОК ССРН

Обезбиједити заузимање јединствених ставова

Предсједништво Општинске конференције ССРН 18. августа одржало је проширењу сједницу с делегатима Социјалистичког савеза у Друштвено-политичком вијећу Скупштине општине, на којој

је разматран скупштински материјал за трећу сједницу Скупштине, која је заказана за 26. август. Циљ ове потпуно нове праксе у раду Предсједништва је да обезбиједи заузимање јединствених ставова својих делегата у Скупштини општине по свим питањима које ова разматра. Ако пракса потврди корисност оваквог метода рада, органи управе ће достављати материјале за сједнице Скупштине и свим члановима Предсједништва ССРН.

Предсједништво се на овој сједници упознalo и са ставовима Републичке конференције ССРН Црне Горе у вези информације Службе друштвеног књиговодства о резултатима контроле финансијско-материјалног пословања спортских организација у нашој Републици. Именовања је радна група која ће направити информацију са свртом на рад „Могрен“ и „Петровац“.

На сједници је договорено да се у оквиру програма прославе 40-годишњице Југословенске ратне морнарице, поморства и речног бродарства СФРЈ у школама одржи представљања. Јубиларна 40-годишњица обиљежиће се и већином изложбом фотографија, које на симболичач начин приказују настанак и развој наше ратне морнарице и поморства.

Славко Вукчевић: Јутро на Светом Стефану

ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА САВЕЗА КОМУНИСТА

За правилнији однос према друштвеној имовини

(Наставак са 1. стране)

СКУПШТИНСКА ХРОНИКА

Предсједник Скупштине општине Жарко Миковић сазвао је заједничку сједницу свих вијећа за 26. август. Предложено је да се на овој сједници разматра:

— урбанистички пројекат Старог града;

— одлука о образовању Комисије за информативно-пропагандну дјелатност;

— анализа неких обlasti друштвено-економског развоја општине;

— информације о извршењу програма за туристичку сезону, бесправној градњи, стању комуналне хигијене и локалних путева;

— именовање начелника Општинског одјељења за народну одбрану.

Предсједник Вијећа удруженог рада Владимир Тичић и предсједник Вијећа мјесних заједница Гојко Иванчевић сазвали су одвојену сједницу вијећа тачке за 26. август. Предложено је да ова вијећа равноправно разматрају:

— измјене и допуне Одлуке о порезима грађана;

— предлог одлуке о утврђивању просјечног личног дохотова радника у удруженом раду одговарајуће стручне спреме, односно квалификације за 1981. годину која служи за утврђивање переске основнице;

— предлог одлуке о утврђивању организација удруженог рада с којима ће се упоређивати остварени промет ради утврђивања пореске основнице;

— предлог одлуке о регулисању јавног саобраћаја;

— предлог рјешења о уступању земљишта СИЗ за изградњу и комуналну дјелатност ради изградње Поште у Петровцу, Драгану Ђурићу из Светог Стефана, Саву Вукочевићу из Будве, Николи Митровићу и Луки из Пржнина, Милици Каменаровић из Котора и Љубици Ивановић из Београда.

Сви материјали прије даденог дана достављена су делегацијама самоуправним организацијама и заједницима ради разматрања и давања смјерница дјелатима.

жемо свести на заједнички именитељ: ријеч је о неприхватљивом односу према друштвеној имовини, почео од најситнијих до крупних крађа, проневјера и драстичних узурпација друштвене имовине које су попримиле озбиљне размјере.

УТВРДИТИ ШТА КО ТРЕБА ДА РАДИ

— Ви у Будви водите неке акције против неких негативних појава, као, на пример, непријављивање кревете и сл. Међутим, висте, у ствари, још увијек на почетку активности, па је то потребно да се свуда — и у Комитету СК, Социјалистичком сајезу, Скупштини општине и њеном Извршном одбору, у инспекцијским органима — предвиди како да се друштву врати оно што је од њега незаконито узето. Ако се то већ не може због тога што је у толикој мјери запосједнато, онда да се изврши надокнада, као што су то у неким општинама учинили, утврђујући објективне критеријуме (проценат од вриједности зграде подигнуте на узурпираним земљиштима). На предстојећим предизборним сасстанцима морамо носиоцима

негативних појава погледати у очи. Наравно, претходно треба припремити организације и чланство за то. То значи прво рашчистити у сопственим редовима са узураторима, уколико их има, па онда ићи у акцију и тражити од других да то ураде. Треба у свакој основној организацији Савеза комуниста анализирати све елементе који утичу на политичко расположење људи и утврдити конкретне мјере шта предузети да се то стање поприми. Утврдити у којим случајевима је потребна шире акција у општини, а где лак, јединствено дјеловање више општинских организација, ако су проблеми таквог карактера да траже јединствен приступ, као што су мјере утврђивања пореске политике и критеријуми око личног рада грађана са средствима у личној својини. Треба утврдити и шта ко треба да уради ако је у домену управних и инспекцијских органа, шта треба да раде делегатска скupština и друга тијела, а која питања захтијевају организовану друштвено-политичку акцију, ради стварања климе за успјешно дјеловање тих органа. Антажовање на отклањању негативних појава не умањује наше обавезе на плану успешног завршетка

штака туристичке сезоне и темељитих припрема за сљедећу.

ЈАЧАЊЕ ДРУШТВЕНЕ САМОЗАШТИТЕ

С борбом за отклањање негативних појава тијесно је повезано снажење друштвене самозаштите, безбедности и општенародне одбране. То нису задаци само руководећих органа и територијалних јединица, већ сваке радне организације и мјесне заједнице. У којој мјери развијамо самоуправне односе у свим келијама нашег друштва у тој мјери ће јачати и друштвена самозаштита и сужагати се простор за бирократизам и разне друге технократске манипулатије правима радног човјека. Колико год смо на том плану постигли, самозаштиту никад нисмо у тој мјери развили да не треба и даље настојати, нарочито на овим подручјима као што је наше Приморје, гдје поред бројних туриста, који долазе на одмор, има и таквих који долазе ради других циљева. Морамо спремно реаговати на сваки иступ, не само отвореног непријатеља, него и свих који дјелују мимо платформе СК утврђене на ранијим и садашњим контресима. А ту имамо разноврсних појава: анархоли-

берализма, бирократизма, омаловажавања великих резултата које је наше друштво постигло у послијератном периоду, сијање невјерице и сумње да ћemo изаћи из тешкоћа. У наредним мјесецима и годинама морамо уложити напоре да, савлађујући крупне економске тешкоће, у исто vrijeme водимо непрекидну борбу за развој самоуправљања, што је најсигурујнија брана свим негативним појавама.

Велика обавеза комуниста у изборном периоду јесте да се ћоди максимално рачуна о томе које ћemo лјуде бирати у руковоđstvu. Иако је то утврђено у критеријумима, треба видjeti шта то значи: „бирати оне који служе пријером“. То су они који служе за примјер на радном мјесту, које не можемо сврстати у ред јавашлија, који су чисти од злоупотреба за рачун личних интереса и интереса својих пријатеља. Јер, од тога каква руководства буду и забрана, од тога како се буду оспособиле основне организације СК и партијска организација у цјелини, умногом ће зависити даљи успјех читаве наше акције.

В. Станишић

Међународни омладински центар — стјениште
младих из читавог свијета

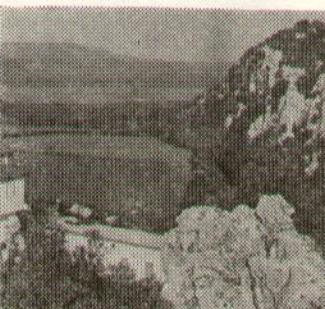
Есћи четрнаесту годину Међународни омладински центар у Бечићима је стјениште младих из читавог свијета, а зве године, поред младих из апне земље, у њему бораве и њихови вршњаци из Совјетског Савеза, Чехословачке, Мађарске, ДР Њемачке, Француске, Белгије и СР Њемачке.

Из разговора с управником Центра Мишом Булатовићем сазнајемо да је капацитет објекта 300 кревета, али да се планира његово проширење још 150 двоструко. То ће бити двокреветне собе које су сала најтраженије, јер су постојеће трокреветне. Млади из социјалистичких земаља овде бораве по принципу расмјене између наше и тех земаља, а они из западних земаља по принципу да визног плаћања. Сазнајемо, такође, да је овај објекат, који запошљава око 90 претежно сезонских радника, про-

мијенио назив и да се зове Омладински хотел „Караџан“. За госте овог објекта и све младе који љетују и живе на подручју наше ривијере, Центар је припремио квалиитетан музичко-забавни програм. На тераси посјетиоце читавог љета забавља титоградска група „Макадам“, а она млађи ради дискотека, а у националном ресторану свира тамбурачки оркестар с експертском народних, староградских и циганских пјесама.

Групе младих из сјеверних земаља сједје бораве претежно по 14 дана, а појединачно само једну недјељу, с тим што остатак проведу у обиласку других крајева наше земље. У току боравка овде им се приређују и посебни културно-забавни програми, такмичења у плесу и игри. Појединачне групе, поводом пријема земаља из којих долaze организују националне вечери; одржавају се турнири у малом фудбалу, одбојци и стоном тенису, а најбољима на овим малим такмичењима Центар додјељује награде. Организују се и излети до Дубровника, Котора, Светог Стефана и популарни „Монтенегро-тур“ (Бечићи — Титоград — Цетиње — Котор — Бечићи).

Вс. С.

Приморске
новине

Лист ССРН општине Будва Уређује: Редакцијски колегијум, Вд. главног и одговорног уредника: Владимира Станишића. Издавач: Општинска конференција ССРН — Будва адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва телефон: 41-346 — Број жијро-рачуна 20710-678-287 код СДК Будва — Штампа: Издавачко-штамларско предузеће „Обод“ — Цетиње — Преплатна: годишња 100 дин.; за иностранство 280 дин. — Рукописи се не враћају.

ИСКРИЦЕ

СТИЛ

На НЕКОМ форуму, НЕКИ руководиоци, критиковали НЕКЕ деформације у НЕКОЈ ООУР.

(НЕ)ОДГОВОРНОСТ

— Види, жено, колико сам важан: ово је трећи позив што ми шаљу за једну сједницу, а ја — мртав ладан.

СТАРИ

КОМБИНАТОР
Очекивали су оставку, а он — поднио нови предлог мјера за излазак из тешкоћа.

РАДЊА РАДИ

Удружио личну иницијативу и друштве на средстава.

ЦИЈЕНЕ

Цијене замрзнуте, изгледа, само за замрзнуте артикли!

ЈЕДНОГОДИШЊИ МАНДАТ ПО ДРУГУ

Годину дана предсједава, а у сlijedeћој је на располaganju.

ПОДСЈЕЋАЊА

— Море, пусти га, то су привредна виђења из времена тринаесте плате.

ТРКА ЗА ЗАРАДОМ

— Доста ми је овог мизерног личног доходка, видиш, отворио сам угоститељску радњу.

— Па зар само са три стола?

— Тако се то починиће!

Милован Пајковић

КУРЗИВОМ
И САМИ СМО КРИВИ

Гости су на наше плаže стigli веома касно — масовно тек крајем јула. Цио јуни и већи дио јула протекао је у „трагању“ за туристима. Сада се чине напори да посезона буде боља, да бар септембар поправи „пропусте“ јуна и јула.

— Сезона је заиста веома скраћена. Практично, добро смо радили свега мјесец дана. Већ од 20. августа осјетила се „осека“ домаћих, а и страних гостију, каже Сафет Дивановић, директор ООУР „Монтенергоекспрес“.

Поставља се питање: где су узроци слабе посјете у предсезони због које ће девизна а и динарска жетва бити слабија него што је очекивано? За што гости „ласне“ поприлично и овог, баш као и прошлог љета? Могу ли се знати кривици?

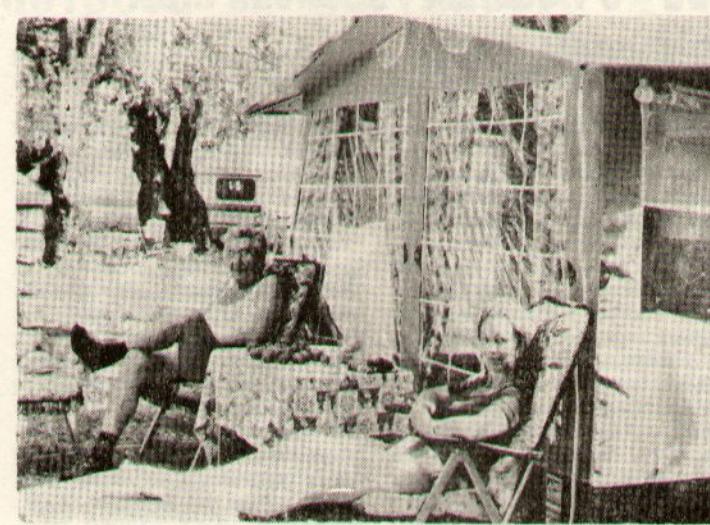
— Узрока је свакако више. „Мундијал“ у Шпанији учинио је своје, тако да је прилив гостију током јуна био мањи него рецимо ранијих сезона. Значи — да није било фудбала... И доста сложена политичка ситуација у свијету одразила се на посјету. То су, да тако кажемо, објективни разлози лошије посјете. Међутим, има доста субјектичких слабости које су учиниле да гостију буде мање. Сервиси у угостиteljskim objektima дуж црногорске обале, било приватним или друштвеним, не задовољавају, па отуда и бројне примиједбе гостију. Културно-забавни и спорчки живот, такође, не могу добити бољу оцјену. Чистоћа је проблем који већ четврто ље то након земљотреса зајда главобоље. Истине, овај крај је био и биће још дуго велико градилиште, али су улице, паркови и плаže могли бити знатно чистији. Цијене су љетос у нашим објектима биле умјерене, конкурентне како се то каже, нарочито за странце. На жалост, приватници су ти који и даље изигравају договоре, наплаћују више него што је то општинским одлукама дозвољено, не пријављују гости, због чега слиједи оправдан протест. Све у свemu, има доста наших слабости које смо морали елиминисати како би идуће љето дочекали са уређеним плаžама, насељима, с бољим ријешеним сна бдјевањем, саобраћајем и нарочито бољим односом према гостима.

С. Г.

Ријеч је о смјештају у домаћој радиности

И овог љета поновила се добро znana прича: смјештај у домаћој радиности је неорганизован, а основне организације удруженог рада „Могрен“ и „Петровац“ ништа не предузимају да се ту стање побољша. Не зна се, тако, ни ко све издаје собе туристима, ни колико има кревета у домаћој радиности, а немогуће је утврдити и колико гостију борави на нашем подручју током љета.

О овоме се писало промашле, ове, а ако се нешто не измијени битније, иста „пјесма“ биће и наредних година. Да би избегли друштвене обавезе, многи власници не пријављују колико издају соба и кревета. Пријављивање гостију је још већи проблем, па звучи смјешно да је средином јула у домаћој радиности у аутокамповима у нашој општини боравило, према подацима из ове двије организације удруженог рада, свега нешто преко тринаест хиљада туриста. Ове године изузетно је велики број домаћинстава којима су гости „пријатељи“, па они плаћају само таксу! У

У кампу одмор може бити врло угодан

турист-бироима не воде добро евидентију слободних и попуњених соба, што онемогућава давање правих информација гостима и контролу њиховог пријављивања. А поједини турист-бири (на пример јој у Рафаиловићима) раде само двократно!

Да не би набрајали много пута поновљене проблеме, грешке и слабости, треба поставити питање: шта треба да се деси у организацији приватног смјештаја да би се основне организације удруженог рада „Могрен“ и „Петровац“ „отријезниле“ и покушале да се бар за оних 5% колико узимају од сваког наплаћеног рачуна, боље организују?

Тешкоће у организацији издавања соба у домаћој радиности и лоша евидентија негativno утичу и на контролу пријављивања гостију и издавања лежаја коју су ове године, као и претходних, вршили инспектори Службе друштвених прихода.

Из разговора са директором Службе друштвених прихода Шћепаном Бурићем сазнајемо да је ове године било ангажовано шест инспектора и да су они до средине августа извршили 1890. прегледа. Ускоро ће бити познати подаци колико је од тога поднијето пријава и којим су лицима изречене казне због непотрошовања прописа о пријављивању и евидентији гостију.

Према броју прегледа за пажа се да су инспектори до сада радили, а на њихов рад није било примиједби осим од власника код којих су затечени непријављени гости. У вршењу контроле Служба је добро сарађivala с Одјељењем унутрашњих послова и појединим мјесним заједницама, али је сасвим сигурно да старање о пошто вању прописа о издавању соба, пријављивању и евидентији гостију не може бити ствар само ових институција. Стога је императив да се за идуће љето благовремено обезбеди већи број инспектора, да у финансирању контроле учествују све организације које остварују приходе по основу издавања соба, а посебно основне организације удруженог рада „Могрен“ и „Петровац“. Требало би контролисати поштовање одлуке о категоризацији соба, као и пружање комплетне услуге гостима у домаћој радиности.

Да би организација издавања соба у домаћој радиности била боља неопходно је измијенити прописе који регулишу ову област, јер сада има доволно празнина и нејасноћа, што све иде на штете друштва. У току је посту пак измене и допуне одлуке о порезима.

Н. Д.

НАША ПОСЛА
ОПЕТ О УЛИЦАМА БЕЗ ИМЕНА

Доста је труда и времена утрошено да се предложе и усвоје називи улица и тргова. Колико се том питању прошле године озбиљно приступило, најбоље говори податак да је предлог комисије којој је тај посао био повјерен у два наврата враћан на додатку и допуну.

Када је све било договорено и још озаконјено одлуком коју су усвојили делегати Скупштине општине, рачунало се да ће, напокон, бројне безимене улице у Будви, Бечићима, Светом Стефану и Петровцу добити дуговрено име. Но, не лези враже! На длежници за спровођење у живот делегатских одлука и у овом случају су се успавали. Одлуку о тој обавези одложили су у једном од зелених или розича фасцикли, и, како изгледа, савјест им је била мирна.

Како и не би када их због таквог њиховог понашања нико није ни укорио, а камо ли да их је по звао на одговорост! Због таквог њиховог, и уопште свих нас, понашања, туристи су љетос били љути и огорчени. Јер, зграде у којима су за вријеме одмора требали да бораве тражили су према за њих неким неразумљивим шифрама С—46, X+Y/4 и слично.

Поред тога што су улице необиљежене, на њиховим раскрсницама гости нису никада могли да виде табле које би их упутиле у ком правцу треба да се крећу да би пронашли „своју“ улицу и зграду у којој им је одређена соба коју су платили.

Ето, још једна обавеза шта да се уради до почетка сезоне, који је већ да леко за нама, није извршен. Питамо да ли би, сада када гости повију, требало појединцима опет до зволити да падну у дубок „зимски“ сан, па да тај вјак посао опет не уради, или га се сјете тек „у пет до дванаест“, када гости већ почну да пристижу.

Још нешто. Сматрамо да би делегатима требало рећи имена свих који су у овом случају затајили и тако се немарно понијели према извршењу једне важне обавезе.

Д. Н.

Ве. С.

АКТУЕЛНА ТЕМА

Шта се дешава с нашим пословичним гостопримством?

Да би се добила јасна слика о томе колико је заинтересована клијентела визула за целиокупни југословенски туризам, извештавамо само неколико података који најбоље илуструју шта ово најчешће емитују туристичко тржиште Европе представља за нашу земљу на пољу туризма.

Само до краја октобра 1981. године, број почења туриста из СР Њемачке износио је 17.456.061, а, поред тога, ради, наведимо да је на другом месту Аустрија са 4.120.255 почења. Последио је следећа Италија са 2,8 милиона, Велика Британија са 2,6 и САД са 321.232 почења. Укупник од укупног броја почења остварених од индивидуалних клијентела, око 45 одсто отпада на гости из Западне Њемачке овом показателу није потребан никакав коментар.

Ко је само последњих 15 година интензивно пратио развој нашег туризма, а позна је њемачки менталитет и језик, имао прилике да организује туристичке сајмове и конференције за штампу у СР Њемачкој и на јај начин дође у непосредан додир с огромном масом туристичке клијентеле и представницима средстава јавног информисања, тај је, уједно, био и најбољи свједок небројених похвала и комплиментата, које су нам њемачки туристи упућивали у писменој или усменој форми, и то ради наше гостопримства.

Њемачки туристи се простили су могли нахватити ка да је ријеч о гостопримству које су доживјели за вријеме годишњег одмора у Југославији. Притом су наглаша вали да смо необично честит, поштен и бескрајно гостолубив народ, који је на пољу гостопримства далеко испред свих осталих туристичких нација Европе. Похвалама није било краја, а туристи су једва налазили ријечи да у том погледу изразе своје одушевљење. За просјечног Њемца био је посебан доживљај, скончано несхватаљиво, да га, рецимо, из пропутовања кроз Југославију, један потпuno непознат човек, који не говори ни ријеч њемачки, у везу понуди шљивовицом, шунском, сиром или печеним пиле тином.

Ако се томе дода да је просјечан Њеман веома постован човек и углавном имаје павијент да буде почашаја, осим ако се иза свега тога не крије одређен пословни интерес, онда је тако спојане и срдечно гостопримство још више цијенио и поштовао, дивно му се и био њиме одушевљен.

Па и данашњи њемачки туристи, кажем данашњи — у љубију масовног туризма код нас и у свијету — само неколико стотина метара од неког туристичког места, сви су тврдо неколико километара удаљени од наше обале, до љубији да га, додуше мањим старијим људима, напрости „силом“ одвуку у кућу да би га као случајног пролазника, који је „залутао“ поред њихове куће, угостили лозом, смоквама, грожђем, вином, турском кафом или му, у неким случајевима, пошудили и ру-

чак. То није риједак случај, већ иеспорна чињеница и стварност. Не треба много трагати за таквим и сличним пријемерима нашег спонтаног гостопримства, јер их има озорој.

Међутим, све ово односи се на наше приватне, кућне и фамилијарне гостопримице. Мостаља се питање: шта се дешава с том истомнацијом на пољу пословног гостопримства? Није ли то наше пословне гостопримице постало већа страна нашег туризма, која се не би могла дати тако високо оцењена као када је ријеч о приватном гостопримству? Пријести ли опасност да нам пословно гостопримство потпуно ишчеши? Могу ли нам се некадашње огромне похвале њемачких туриста за наше гостопримство, претворити у велики број рекламирања? Ова утолико више што нам је наше гостопримство било један од најјачих квалитета похвале и пропаганде. Били смо на тој пољу без конкурентија, међу свим европским туристичким земљама. Ради ли се овде, можда, о неком извесном, нама својственом феномену? Речи ће неке: спутарно не! Одакле нам онда пра-да се управљамо према људима примијерима, поготово ако желimo повећање туристичког промета и „евизног“ издаја који нам је, у томе смо сви сложни, највише потреба? Нисмо ли, можда, нација која се на пољу туризма и гостопримства позива на стихове Гетеа када каже — „Ак, двије душе станују у моме тијелу — добра и лоша“... То би, отприлике, био Југословен на пољу приватног и пословног гостопримства.

Да ме неко не би погрешио схватио, похвала на наше гостопримство има и сада од стране ове најбрзине туристичке клијентеле, али не више, или све мање, у оној мјери како је то некад било. Јер, туристи који већ годинама код нас лјетују веома брзо све то уочавају и врше упоређења како је било прије 10 или 15 година, а како је данас.

Шта предузети да сачувамо звање најгостолубивије нације у Европи? Има ли лијека тој нашој „болести“ и постоји ли права терапија против пословне неизбазности, лежерности, незаинтересованости, недовољне најакње и бриге према госту и то од стране једног великог броја наших туристичких радника?

Туризам је једна од највећтих привредних грана и веома је подложна разним утицајима, било да се ради о монетарним, политичким, економским или другим промјенама. То је, наравно, сваком познато. Међутим, треба се запитати да ли су наши туристички радници схватили да ова привредна грана има и своју специфичну етику: да се овде не рукује актима, компјутерима, машинама, већ људима, који захтијевају, сваки појединачно, посебан прилаз, третман и опходење. То је једна привређивања и чини најљепшим, најдинамичнијим и најинтересантнијим у којој

успешно може радити само онај ко, поред стручних квалификација, посједује и љубав према том позиву, односно до манички односе према госту.

Нагласићемо још једном да је гостопримство у туризму од огромног значаја за повећање туристичке потражње и представља значајну компоненту туристичке поступке. Задовољан гост је уједно и најефикаснија туристичка пропаганда! Зато још једном постављамо питање: да ли је могуће да се се „усправљава“ природно урођене, у по родничком кругу дубоко усавијене, позитивне особине једне од најгостолубивијих нација Европе? Шта је с оним огромним доприносом нашем туризму што пишта не кошта, а много доприноси? Где је пословни осмијех љубазна ријеч, пријатан гост према госту? И, на крају, ко је крив што се постепено блиједи и нестаје? Узроки томе су бројни и разноврсни. Задржако се само на неким од њих. Одговорност за то, рекли бисмо, у првом реду сносе директори хотела, управници туристичких објекта, посебно кампова. Они су ту, прије свега, ради организовања домаћинског односа према госту. Међутим, они се најчешће „забарикађирају“ у својим канцеларијама и госту су, такорећи, недоступни! Код неких се, чак, ни термин за пријем не може закарати због „презаузетости“ другим пословима. Многи директори иду лицијом мањег отпора, па, због тешког проблема или непримјењивања језика, немају храброст да изађу пред гостом, већ с њим контактирају преко својих подређених — замјеником, шефом сале или конобаром! Такви руководиоци туристичких објеката су очигледно занемарили свој основни задатак — контакт с гостом и бригу да му боравак у дотичном објекту буде што је могуће удобнији.

Велики дио одговорности што нам гостопримство опада сносе и васпитно-образовне установе у којима се спремају туристичко-гоститељски кадрови, којима, очигледно, још увијек није пошло за руком да код доброт дијела кадрова које спремају усаде оно најосновније — љубазност према госту. У подизању масовне туристичке културе велику улогу би могла да одиграју и средства јавног информисања, чиме се до сада не могу похвалити. Свакако, у основи свега тога је и наша релативно кратка туристичка традиција, но, на то се не бисмо смјели „вадити“, већ настојати да се тај хендицеп превазиђе постavljanjem императивног захтјева пред свима који се баве овим послом за више најакње, више осмијеха, љубазних ријечи и пријатних гестова, који никада не контрају а много доприносе. Јер, до госта се тешко до лази, а убудуће ће то бити још теже. У борби за госта побјеђује онај ко понуди бољи ниво услуга и приступачније цијене.

Букашин Ђулафић

Истраживање нафте и на нашем подручју

Раднички савјет каторског „Југопетрола“ прихватао је Самоуправни споразум о удружијању рада и представа с новосадским „Нафтагасом“ ради заједничког истраживања и експлоатације нафте и гаса у Црној Гори.

У наредних пет година за нафтом ће се трагати у приобалном дијелу наше републике — на подручју наше комуне, у Црмници и Гракову. Радиће се у фазама: прво ће се вршити геофизичка, сеизмичка и друга истраживања терена, затим ће се почети с бушењима, па, уколико се нафта пронађе у комерцијалним количинама, прићи ће се њеној експлоатацији. Уговор, ако се за то укаже потреба, може бити продужен за још коју годину. Сав ризик у овом послу сносе Новосадјани, а у случају експлоатације добит ће се делили у пропорцији 50:50. Очекује се да „Нафтагас“ у наредном периоду у истраживању уложи милијарду и 240 милиона динара.

С. Г.

Ефикасније се отварају учинци кривичних дјела

У Служби за сужбијање криминалитета ових љетњих дана ради се интензивно и, као и увијек, данонично. Екипа инспектора, на челу са шефом службе Слобода Мугошом, уложе велике напоре да свим почињицима кривичних дјела уђе у траг и против њих покрене законом предвиђени поступак. У томе имају доста успјеха, о чему свједоче и сљедећи поглавици.

У 1981. години регистровано је 130 кривичних дјела из општих и привредног криминалних ица и саобраћаја. Проценат откривања починилаца кривичних дјела који су у моменту извршења били непознати је 60%. Тај проценат не задовољава у потпуности, али је већи него у другим општинама. Вриједно је истаћи да ангажовањем ове службе и милиције прошле године ниједно кривично дјело с текшим почињицима није остало неоткривено.

До почетка августа ове године регистровано је 91 кривично дјело, а ту се угледном ради о наношењу тешких телесних повреда, кривичним дјелима из области саобраћаја, крађама, провалним крађама и привредном криминалима. Проценат откривања починилаца кривичних дјела је нешто већи него прошле године. Изузетним ангажовањем Службе недавно је откријена група криминалаца из Цетиња који су на подручју Будве, Цетиња, Титограда, Бара и Херцег-Новог извршили преко четрдесет крађа, провалних крађа, обијања моторних возила и крађа бензина. У току је поступак лишене слободе једне групе криминалаца из Никшића који су у прошлјој и овој години на подручју наше и сусједних општина извршили више кривичних дјела у угоститељским објектима, хотелима, аутокамповима и на плажама.

— Станје криминалитета у овој години је на прошлогодишњем нивоу, али је ефикасност откривања починилаца кривичних дјела одредили притвор истражни судија је то прихватио и притвор продужио. Такође, у посљедњих неколико година није било никаквих злодјаја и овлашћења, нити поступка утврђивања дисциплинске одговорности радника ове службе.

Вс. С.

НА МАРГИНАМА ДРУШТВЕНОГ ПЛАНА

У току друге године овог средњорочја „Монтенегротурист“ ће уложити напоре за појачану пропаганду на иностраним туристичким тржиштима, обогаћивање укупне туристичке понуде, одржавања конкурентности цијена и побољшања квалитета услуга.

У области промета се стопа раста промета од 18,1%, у чemu је највећи допринос дати ООУР „Јадран“. Треба обезбиједити коришћење расположивих капацитета, модернизовати превозачку мрежу и побољшаја већноста узапослених.

Развој пољопривреде ће бити усмерен на масливарство, јужно воће, виноградарство и повртарство у приморској зони, а у брдско-планинском подручју на сточарство, производњу меса и мљечних производа.

Основни правци развоја у области шумарства биће унапређење газдовања шумама у складу с потребама и могућностима које пружају услови и материјална база шума на нашем подручју, при чemu ће се посебна пажња посвећивати заштити и рационалном коришћењу шумског фонда, као и новим засадима. У наредном периоду требало би предузети мјере на изради привредне основе за друштвене шуме и програма за унапређење шума у својини грађана. Сви ти послози биће повјерени ООУР „Зеленило“, тој ранима, мјесним заједницама и грађанима који ће константно радити на пошумљавању горе.

Адаптацијом постојећих зграда и проширењем старијих телефонских централа и пре носних путева умногом ће се побољшати квалитет ПТТ услуга.

У комунално-стамбеној области унаприједиће се средстава за рад кроз набавку специјалних возила и опреме. Инвестиције у овој области предвиђају се за инфраструктуру и уређење стамбених насеља и пословних простора електроенергетских објеката, водоводне и канализационе мреже.

ЗАНАТСТВО, ПРОДАЈА ГОБЕ И МАЛО, РИБОЛОВ

У нашој општини постоји велики несклад између друштвених потреба развијености и организованости мале привреде. Лични рад не користиовољно друштвено-економске услове за развијање друштвених интереса у којима друштвени сектор не обезбеђује задовољавајућу понуду. С обзиром на интензивну изградњу и повећање броја становника, занатство има све услове за далеко бржи развој, а треба нарочито подстицати дефицитарна занимања. У гоститељско-туристичка дјелатност, као и у прошлом планском периоду, имаће одређени значај у допуну туристичке понуде. Продаја robe на мало нова је могућност укључивања личног рада и треба је стимулисати, јер она популаризира превозничку дјелатност се успјешно уклопила у обнову и изградњу, те од ње треба очекивати добре резултате, поготово што је она у другом сектору слабо развија. Морски риболов је дефицитарна дјелатност. Ова чињеница тешко је објашњија, по готово кад се има у виду да је море богато рибом коју лове други и продају на свом плацу и кад се зна да постоји вјековна рибарска традиција у овом крају. Зато развој ове дјелатности треба стимулисати пореским олакшицама и кредитима за набавку бродова и опреме.

ЗДРАВСТВО И ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ

Основни циљеви у развоју друштвених дјелатности биће очување и унапређење достигнутог нивоа услуга и даље уједначавање услова за задовољавање заједничких потреба радних људи и грађана наше општине. Настави

ће се процеси самоуправног преобрађаја друштвених дјелатности и усклађивање њиховог развоја — програма и средстава с потребама и могућностима удрženog rada. Отпочеће примјена нових законских прописа о самоуправном интересном организовању и финансирању и енергетички отклањати слабости у организацији самоуправних интересних заједница. Појачаће се одговорност за рационалну употребу средстава, већу штедњу и стално ће се предузимати мјере за осавремењавања и остваривања програма рада и продубљавање реформских процеса, нарочито у области васпитања и образовања.

Основна активност у здравственој дјелатности биће и даље усмјерена на унапређење и заштиту здравственог стања становништва и побољшање квалитета рада. Здравствена служба, у заједници с организацијама удрženog rada и другим заједницама, мора на бази заједничког програма извршити радикалан утицај на битније смањење неоправданог одсуства и пословања.

Развој предшколског васпитања и образовања биће све интензивнији, тим прије што су отворени вртићи у Петровцу и Светом Стефану. Овај ниво васпитања треба програмски више укључити у јединствен васпитно-образовни систем. Истовремено ће се развијати и други еластичнији облици рада с дјецом предшколског доба, који би садржајем и трајањем били прилагођени потребама и могућностима вртића и родитеља.

ОБРАЗОВАЊЕ И КУЛТУРА

Наставиће се да се побољша достигнути ниво обухвачености дјеце основним образовањем, а ученичком стан-

ПОСЛЕДИЦЕ * АУГУСТ

самбла и солиста из већих културних центара. Настојаће се да се настави континуитет позоришних, музичких, филмских и ликовних приредба. Културни центар ће и у наредном периоду одиграти значајну улогу у организацији већ афирмисаних општинских манифестација „Дана музике“. Његоваће се сусрети рецитатора, који има

У области архивске дјелатности планира се почетак дугорочнијег рјешавања смјештаја Архива, што подразумијева и савремену опрему и кадровскојајање.

У ОКУД „Кањош“, поред фолклорног ансамбла, интензивно ће радити народни оркестар, драмска и хорска секција, за што постоји интересовање омладине и осталих грађана.

И убудуће треба развијати социјалну заштиту, тако да гарантује неопходан ниво социјалне сигурности радних људи и њихових породица.

Да би се отклонили узроци који доводе до нарушувања здравља, смањења радне способности радника и њиховог прераног пензионисања, потребно је још више развијати заштиту на раду и стварање новољеној згради „Зета филма“, а трајно у Старом граду.

У области културно-забавне дјелатности пресудан ће бити умјетнички квалитет ан-

НИСМА ЧИТАЛАЦА

Да се осујети свако дивљање

Пуну пажњу и подршку заслужују обавјештења, која је пружио Д. Новаковић у уводном чланку „Приморских новина“ броја од 10. 0. м. под насловом „Урбанизација и приватизација“ о постигнутом договору у Скупшини општине да треба приступити што потпунијој анализа бројних проблема, присутних у урбанизму — „твој вјечној теми у Будви“.

Нарочито охрабрује опредељење да се након тога о утврђеним пропустима и слабостима поразговара на свим нивоима друштвено-политичке заједнице, уз именовање оних који су се бавили недозвољеним радњама или су се неодговорно по нашали, вријеђајући шире друштвене интересе.

Посебно се придржавамо да је крајње вријеме да се осујети свако даље дијављање приватизације, због које, поред осталог, данас у читавом Бадњанској пољу нема ни једне слободне локације за друштвену изградњу, како то наводи Д. Новаковић.

Грађани Бадњаног Дола посебно су заинтересовани да се спријечи пракса у којој су урбанисти удовољавали свим захтевима појединача и у урбанистичке планове упратавали све што се од њих тражило. Девет грађана овог насеља је августа прошле године покушало да наложе органе одврати од

Овакав и слични случајеви намењу хитност у предузимању мјера да се по свим питањима везаним за уређење Будве уведе неопходан ред и да се тачно утврди шта ваља, а шта не ваља чинити. Зато се и мы залажемо да се приступи преиспитивању свих измјена планова где није вођено рачуна о ширим интересима. Ово утврђује што у конкретном случају у Бадњаном Долу постоји могућност да се изнађе решење којим се излази у сусрет захтјеву појединача, уз истовремено трајно очување права осталих грађана на постојећи пут.

Др Јован ПАУНОВИЋ

У првој половини августа на нашим плажама било је много купача

ОБРАЗОВАЊЕ И КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ И КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ И КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ И КУЛТУРА

У МОДЕРНОЈ ГАЛЕРИЈИ

Једанаест цетињских сликара

Тек што је била затворена изложба графике највећих свјетских ликовних стваралаца, простор Модерне галерије био је премален да прими све они који су хтјели да присуствују свечаном отварању изложбе једанаесторице сликара из града под Љубијеном.

Јово Капичић, члан Савјета Федерације, отворио је изложбу и, између остalog, рео као: „Присуствујемо једном изузетно добро замишљеном и успјешно оствареном културном чину, па треба да у том догађају поздравимо не само богат и садржајан умјетнички доживљај, већ и тренутак фина људске пажње и узајамне паклности два сусједна мјеста преко њихових истакнутих културних стваралаца и јавних радника.

Овакав сусрет би добро дошао и у свакој другој области стваралаштва због идеје зближавања и међусобног упознавања, али у случају као што је овај догађај посебну драж и унутрашње ужињавање доживљавамо у љепоти онога што су гости понудили, у топлинни и ширини пријема за које су се домаћини усрдно и успјешно заложили“.

Говорећи о изложби Капичић је додао: „Ова снажна дјела, разноврсне тематике, искреност у изражавању погледа и идеја, маштовитост у форми и префињеност компоновања боје дочаравају идеје. Оне успијевају да изазову наш душевни немир и покрену буру осјећања различитих и суптилних, способних да у схите, расту же, оплемене, за брину и охрабре, али и да од мора посматрача, да га вра-

те у изворну слободу мишљања и маштања“.

Није први пут да се у најшим галеријама сусрећемо са дјелима цетињских аутора. Самостално су код нас излагали Гојко Беркуљан и Слободан-Пуро Ђурић, а остали су се повремено представљали својим дјелима кроз групе изложбе црногорских савремених ликовних стваралаца.

— Ова лијепа иницијатива Модерне галерије тјерала нас је на размишљање о човјеку и његовом трајању, о коријенима ликовног потенцијала из кога извире ова умјетност. Само да кажем да су у Цетињу почели Лубард, Милуновић, Вушковић и Дадо, па да осјетимо да се тај ток непrekидно изнова обновља и рађа, пулсирајући све жином нових снага, а то ова изложба доказује — рекао нам је ликовни критичар Милан Маровић.

Током трајања изложбе највеће интересовање и пажњу побудила су дјела Гојка Беркуљана, Душана Бравовића, Слободана-Пуре Ђурића, Смаја Карапила и Михаила Јовићевића, који су се на овој изложби представили са најновијим радовима. Помените и ауторе осталих дјела: Здравка Гаговића, Миодрага Кусовића, Луку Лагатора, Радослава Милошевића-Атоса, Милију Павићевића и Мила Павловића.

С. П.

СТВАРАОЦИ О ДЈЕЛУ

Споменик као умјетнички израз

АКАДЕМСКИ ВАЈАР СТЕВАН ЛУКЕТИЋ, Будванин, који живи и ради у Загребу, један је од ријетких стваралаца који се опредијелио за израду споменика и спомен обиљежја, и који као материјал понајвише користи метал. Недавно је према његовом рјешењу откријен споменик у Брајићима, а тренутно са деветорицом колега завршава спомен обиљежје у Дотренићима у Хрватској, где је у току рата убијено десет хиљада особа, међу њима наши познати књижевници и револуционари Џесареџ, Кершовани и Прица. Стеван Лукетић је добитник десетак награда, међу којима истиче Тринаестојулску, награду „4. јули“ и Награду Будве. Иначе, предсједник је УЛУХ-а. У разговору смо чули и неке његове сугести-

је у вези обнове старе Будве.

— Одакле опредјељење за метал? — жељели смо да чујемо објашњење умјетника.

— То је неки унутрашњи захтјев младости, а метал ми, иначе, даје могућност да у изразу постигнем пуну драматичност. Много његујем ону занатску страну у изразу, зато је мој азлеје права радионица с бројним алатима и апаратима.

Споменик палим Брајићима други је по реду који је подигнут према рјешењу Стевана Лукетића. Први, урађен 1962. године, нарушен је изградњом нове саобраћајнице Цетиње — Будва. Други, откријен 18. јула, нашао је на допадање мјештана и посетијалаца овог устаничког мјesta. Ево, шта Стеван Лукетић каже о том свом најновијем рјешењу.

— Нови споменик је лоциран на простору споменик — гробље — црква, одмах уз локацију првобитног, и треба да постане место за окупљање. Смјештен је у храстовој шуми, на нивој пута. Да визуелно не би одскакао од амбијента, урађен је у три нивоа: прво, плато за сједник и одмор, затим други плато који је с првим везан степеништем и с кога се директно прилази споменичком корпузу — као трећем и најважнијем дијелу, а који сачињава камени зид с бронзаним рељефом и плошом са именима погинулих. Материјал је камен кошљонац који бојом и структуром не одудара од амбијента, а околне вртаче треба култивисати с подзидама да примије учеснике прославе.

Стеван Лукетић је члан жирија за оцену урбанистичког рјешења за обнову стаје Будве, па смо жељели да чујемо његово мишљење на што би у овом деликатном послу посебно требало обратити пажњу.

— При обнови старе Будве не смијемо дозволити да се врате неки кичеви, који

су прије педесетак или сто година донесени с неког ондашињег Понте Роса. Треба зато већ сада пред оне који ће враћати живот старој Будви поставити јасне норме. Поредно је важно да се не дозволи унифицираност при обнови. Старе елементе треба сачувати, али их обавезно ваља и осавременити. Стари град, на пример, не смије да има ништа од онога што ће садржавати хотели „Авали“ и „Могрен“. Дакле, понављања се не смију дозволити.

Како вајар и сликар, Стеван Лукетић види учешће умјетника, првенствено сликара, у обнови старијих урбанијих језгра и хотела.

— Ако хоћемо да умјегност буде у функцији друштва, што се пред све нас поставља као обавеза, остаје нам да пуно тога осмислимо радовима сликара и вајара. Поредно треба повести расчун да се сачува аутентичност овдашњих сликара. Не смијемо све препустити архитектима, који, на жалост, хотеле опремају сликара. Ако о тим стварима не будемо више водили расчун, доћи ћемо у одређени колонијални однос у вези са сликарством. Црна Гора има изванредних сликара и то је обавеза више да се сачува аутентичност у сликарству.

Већ сада би требало знасти какве ћемо сувенире у обновљеној Будви нудити. При изради сувенира нико се не присјећа старијих употребних предмета, као што су, на пример, старе шкриње (ковчези) које су зналачки резбарене. Требало би већ сада, кроз образовање младих обезбиједити резбаре, воскаре и друге за које се кроз пројекте обезбеђују радионице.

Несумњиво да су овакве сугестије дошли у право vrijeme и да су сами тим за уважавање. Ради Будве и њених све бројнијих гостију.

Д. НОВАКОВИЋ

ДИРЕКТОР „ФИГАРОА“ БОРАВИО У СВЕТОМ СТЕФАНУ

Почетком августа у граду-хотелу „Свети Стеван“, боравио је Морис Будва, генерални директор париског „Фигаро“, листа који је објавио неколико лијепих написа о нашој земљи. Пажњу француских читалаца побудили су текстови „Азурна обала се преселила на Јадран“, затим репортажа о манастирима Србије и Македоније, а „Фигаро“ ће објавити и репортажу о острвима Јадрана.

За Црногорско приморје Будва је рекао да спада у сам врх свјетског туризма и да ће му се он по ново вратити. — Свакако — додао је — Свети Стеван спада у драгуље посебне врсте и тешко га је упоређивати с било којим другим љетовалиштем у свету.

С. П.

он упутио поруку да неће можи да присуствује подјели на града и да овлашиће мене да је примим у његово име, паравно ако му буде додијељена. Припремио сам говор за случај да он добије награду. Када су ме обавијестили, да сам ја добио награду, у рукама сам имао спремљен говор за Оливије и био сам присиљен да цијелом аудиторијумом објасним разлоге свог оклијевања да изразим захвалност, и то је за све у сали било веома духовито.

— Често путујем — настајио је Јустинов. Одавде одлазим за Јапан. Прије него што сам стигао у Свети Стеван, путовао сам из Франкфурта за Москву. У авиону сам сједио поред једног младог човјека из САД. Хвалио је амерички начин живота. Путовао је у Москву да би видио своју супругу, која има дозволу да напусти СССР, али не да уђе у САД због то-

Петар Јустинов

га што је била члан КПСС. Због свега тога био је принуђен да прије одласка за Москву иде у Стејт департмент, где није добио нимало охра брујући одговор: треба да чека најмање пет до шест година да би се ствар окончала! Где су, питам се, границе људских права? И гдје је ту америчка „широка“ демократија?

Станко Паповић

Са Питером Јустиновим на Светом Стефану

— „Човјек у кишном мантилу“, „Романов и Ђулијета“, „Љубав четвртице пуковника“, „Фото-финиш“...

— Награде?

— „Оскар“ за улогу у филму „Спартак“ и „Еми“ за улогу у „Босоноге у Атини“.

— Можете ли нам испречати неку анегдоту везану за ове награде?

— Лоренс Оливије, кога пријатељи зову Лари, још у вријеме док се крио од новинара због све слабије брачне везе с Вивијан Ли, боравио је код мене у изнајмљеној вили поред Рима. Причали смо о свему, па и о телеграму који ми је упутио да ми чести та „Оскара“ за епизодну улогу у „Спартаку“. Честитао ми је тако што сам ја у том филму био тако добро споредан. Касније, када смо обожијао ко нокурисали за награду „Еми“, он за улогу у драми „Мјесец и петпарац“, а ја за „Босоноге у Атини“, добио сам обавештење од Академије, да је

— Ради се први пут?

— Да, али не и последњи.

Чудесна је ово љепота. Не знам које бих описао овакав је дан драгуљ. И раније сам слушао за ово место, које је заиста тешко упоређивати с било којим туристичким мјестом, јер Свети Стеван има све предности над осталима.

— Свјетска јавност говори да у Јустиновом бићу постоји шест Јустинова. Молимо вас да нам објасните тај феномен.

— Припадам групи људи,

који своју околину и људе у

Ђачка страна

ИЗ РИЗНИЦЕ СВЈЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Један од Аморових тријумвира

Катула, Проперија и Албија Тибула (50—19. прије нове ере) Гете је назвао „Аморовим тријумвирима. Први је овјековије чио Лезбију, други Цинтију, а Тибул Делију. Пјевали су о

његове пјесме. Пријатељство с Месалом и припадништво његовом књижевном кругу трајalo је, међутим, до kraja пјесниковог живота.

Тибул је испјевао двије збирке елегија, Бјежеши че-

Против рата

Како је супров био и без осјећаја
ко је први изумрио страшни мач!
Отада су у роду људском убиства и битке.
Отада крахи пут води у страшну смрт.
Ништа, он, несретник, није био крив.
Ми смо криви,
јер смо употребили оружје
за нашу сопствену пропаст.
Он нам је оружје дао за дивље звијери
Криво је за то злато које обогаћује.
Ратова није било
Кад је пред јелом стајала букова чаша.
Ни тврђава ни бедема није било
Пастири су безбрежно спавали
међу овцама различитог руна.
Да сам тада живио, Валгије,
не бих знао за страшно оружје.
нити бих спрепио у срцу
случаја збук трубе.
Сад ме вуку у рат
и већ можда неки непријатељ носи стријелу
која ће се забости у моја прса.
Али, ви, Лари мојих отаца, спасите ме,
ви који сте ме очували
кад сам као малиша
трчкарао тамо-амо пред вашим ногама

Колико је достојнији похвале онај
кога је затекла трома старост
међу својом дјецијом у малој колиби!
Он сам чувава своје овце, а његов син своју јагњад.
Његова жена уморном мужу спрема топлу воду.
Нека такву старост дочекам ја!
Нека би ми се бијељела сиједа коса на глави!
И нека ми буде допуштен
да као старац причам
догађаје из старог времена!
Међутим, нека мир оплоди наша поља!
Мир је одњеговоа винову лозу
и сакупио сок од грозда
да би очев крчаг даровао сину вина.
У миру мотика и плуг уживају углед,
рђа изједа у мрачном углу.

Дођи нам, благодетни миру!
Дођи нам с класом у руци!
Допусти да теку пред тобом
плодови из твоје бијеле хаљине!

љубавним чежњама, немира
ма, клонућима, задовољству
и узлетима.

Као угледни римски ви-
тез, Албије Тибул се у мла-
дости заносио војничким по-
звом да би се касније, под
покровитељством свог зап-
титника — државника и го-
ворника Месале, посветио по-
езији.

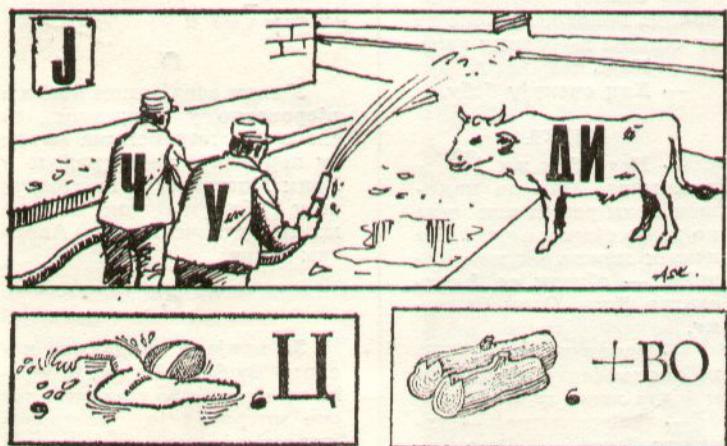
Поставши повјерљива лич-
ност, Табул је пратио Меса-
лу у ратним походима на ос-
труму Коркири, где настају-

сто од стварности, маштао је
о тихом сеоском животу „као
о изгубљеном рају“, супрот-
стављајући га бучном и узис-
миравајућем градском животу.

Богатство, сјај и славу,
који обично овјенчавају рат-
нике, подређује тихом живе-
ту уз драгану Делију.

Као што ћемо видјети из
стихова које објављујемо, Ти-
бул је према рату и насиљу
испољавао мржњу и одврат-
ност.

РЕБУС ★ РЕБУС ★ РЕБУС

Перачи ЧУ улица Ј во 24 = Перачи чичу у лицеј води
Ливац Кладиво

ЗАНИМЉИВА АСТРОНОМИЈА

Уран — седма планета

Ова планета се креће око
Сунца на растојању које је
у средњем 19,2 пута веће од
растојања Сунце — Земља.
Треба јој 84 године да оби-
ђе ову путању.

Због велике даљине о У-
рану мало знамо. Треба се

надати да ће му се космичке
лабораторије ускоро прибли-
жити и дати нам нове ин-
формације.

На крају да наведемо да
Уран има пет сателита.

Гласом за љубав, мир и слободу

Колико младих пише пјесме, колико нас их чи-
та? Не знамо. У нашој средини не постоји књижевни
клуб. Али, ми другујемо с поезијом и као битаоци и као
пјесници. Младост је доба поезије. Свједоци смо тога
кроз новинске рубрике у којима се најчешће објављу-
је оно што су „основци“ написали. Да ли је неко од
нас помислио да та дјеца, кад порасту, пишу и даље.
Пишу, сигурно, али, како нису организована, ми то
заборављамо, а они кажу да пишу за себе. Један од
тих пјесника је и омладинка Невенка Шофран.

— Пишем за себе — каже она. — Поезија је
моје пријатељство са свијетом који ме окружује — с
морем, људима и градом. Вољела бих да наше место
има литературни клуб, где би се окупљали пјесници.
Да ту размијенимо мисли, да јавно наступамо.

Њене пјесме су свједочанства о тој потреби.

КАКО СИ ГОРД

Како си горд.
Ко камен стамен,
кит у мору,
ко инат што на тебе личи.
Инат.

Како си горд
ко пећина мрачна.
И твоје срце пећини личи.
Пећини.

Свему је крај.
Наша љубав
Попут куле од пијеска
се руши.
Осјећам само сузе,
Сузе у души.

Како си горд.
Ко инат,
пећина мрачна.
Чему то?

ДА САМ МАЧКА

Да сам мачка,
кад си љут — да се
мазим.
Нокте бих ти у нерве
зарила.
Бол! Да те боли.

Да сам мачка,
кад си љут,
не бих те вољела,
не бих патила.

Можда је боље што мачка
писам.
Што сам ја — само ја.
Тешко је дјевојка бити.
Мачка?
Немогуће!

Ипак, да сам мачка...
Невенка ШОФРАН

МАЕСТРАЛ МИЛУЈЕ

Нећу више пружати руке,
рукама погрешним.
Ни теби.

Ти си лаж.
Сахранио си нашу љубав,
Зору спалио.

На обали сам, вјетар
љубим.
Осјећам,
Маестрал милује...
Расула ми се коса
маестрала.
Маестрал — моја коса.

Сунце отима последњи
урлик
Зоре,
Тебе нема.
Ја сама — маестралом,
Пред нама
Свемогуће је море.

ДОЈОШЕ СТРАШНЕ ГОДИНЕ

Дођоше страшне годи-
не и одвојише брата од
брата, сина од мајке, оца
од дјеце, дјвојку од дра-
гога. Одвојише их и упу-
тише ка нечим што је че-
кало, што се сањало, за
шта се требало борити. И,
нао понесени вихором, о-
доше синови, браћа, мај-
ке, очеви, сестре, драгане.

Одоше младе дјевојке
— поносне и храбре. Пру-
жале су руке за нечим
што је било тако далеко.
Слобода их је звала.

Четири крваве године
цвјетови младости су ве-
нули. Четири године су
јуришале и синуле.

Мирјана СТАНИШИЋ

Уран је, вјероватно, оба-
вијен густом атмосфером у
којој највише има метана.
Температурске прилике ни-
су баш пријатне — за вид-
љиву површину добијена је
температура од око 200°C.
Услови су такви да их је
се дјелимично могуће ре-
дуктовати у лабораторијама
на Земљи.

У ПРНОГОРСКОЈ ЛИГИ

Старт 29. августа

Првенство у Црногорској фудбалској лиги почне у не дјељу 29. августа. Ово је одлучила Конференција Удружења клубова Републичке фудбалске лиге која је среди ном августа одржана у Титограду. Извучени су такми-

чарски бројеви тимова који ће ове године наступити у првенству: 1. „Јединство“, 2. „Челик“, 3. „Титекс“, 4. „Црвена стијена“, 5. „Бокељ“, 6. „Иванград“, 7. „Искра“, 8. „Зета“, 9. „Забјело“, 10. „Арсенал“, 11. „Морнар“, 12. „Бока“, 13. „Рудар“, и 14. „Могрен“.

Овог пута наш представник у лиги биће „Могрен“ ко

Незавидна финансијска ситуација Друштва за спортиве на води

— Почетком августа били смо принуђени да на разне стране пошаљемо дописе различним колективима у нашој општини да нам помогну да се као друштво одржимо и да појемо коју степеницу вишег, јер нам је материјална ситуација вишег него лоша — овако нас је дочекао Петко Митровић, члан Управе овог Друштва, које из године у годину постиже све боље резултате.

— За овогодишњу такмичарску сезону од Самоуправе не интересне заједнице за физичку културу добили смо свега 560 хиљада динара — наставио је Митровић. — Од тог износа прво смо измирили обавезе из претходне године — 200 хиљада динара. Остатак је недовољан да по-

пливања, а ако би некима од њих направили добре услове, онда бисмо имали можда и југословенске рекорде. То смо до сада постигли систематским и стручним радом. Довољно је рећи да је задњих година пливање развијеније у Будви него у Херцег-Новом или Котору.

Први пут уведена је Републичка ватерполо лига за пионире и кадете. Наша екипа се са успјехом такмичи са екипама Котора и Херцег-Новог, што је резултат сталног и систематског рада у Друштву.

П. С.

Конференција је усвојила измене и допуне статута и пропозиције такмичења. Начињене су измене када су у питању таксе за жалбе. Такође такса у првостепеном поступку, која је до сада стајала 500 износити 2000, а у другостепеном уместо досадашњих 800, 3000 динара. Одлучено је и то да утакмице у последња три кола, које одлучују о првом мјесту или пак испадању из лиге, почину у исто вријeme.

Конференција је усвојила извјештај о раду свог Предсједништва и његових организација, као и извјештај о финансијско-материјалном пословању. Истовремено, верификовано је ново Предсједништво.

С. Г.

КАЗАЛИ СУ...

ПОЛАЗНА ТАЧКА

БАЛЗАК: Сопствена савјест је полазна тачка. Ми идемо од себе ка људима, никад од људи ка себи.

*

ХЕРЦЕН: Ако је одмор заслужен, онда га треба искористити на неком другом послу за који ће усlijediti нова награда.

*

ФЛОБЕР: Ништа није тако болно као кад видимо да будале успијевају тамо где смо ми доживјели неуспјех.

*

ЛЕСИНГ: Увјерио сам се да су ми књиге много користиле, али само књиге, ипак, нису од мене направиле човјека.

*

МОРИЈАК: Свако има онолико непријатеља колико је имао пријатеља.

*

ШЕВАЉЕ: Женин добар глас највише завци од чутиња мушкарца.

*

АРТ БАЧВОЛД: Нешто се несхватљиво догодило са временом откад се дају — метеоролошке прогнозе.

*

РАКЕЛ ВЕЛЧ: Ноге које нису савршене скривају се иза дубоког деколтеа.

НИКАД НЕ ЗНА

Двије секретарице разговарају о својим шефовима, па ће једна:

— Никад не знам шта могу да очекујем од њега. Има дана када ми каже „мачкице“, „душо“, „срце и слично...“ а, опет има дана када се понаша као да сам му жена.

ВАЉДА ЗНА

У тренутку разњежено сти мајка грли свог синчића и каже:

— Чије је ово злато од дјетенџета?

Малишан је погледа зачујено и одговори:

— Нећеш ми, ваљда, рећи да не знаш!

НИЈЕ ПЛЕМЕ

Учитељица из Оклахоме пита:

— Џеџо, да ли неко од вас има индијанске крви?

— Ја имам јави се један малишан.

— Врло интересантно! А које је племе у питању?

— Није то било племе, већ један једини лутајући Индијанац.

КОД ПСИХИЈАТРА

— Ви и ваш муж мора да сте веома несрћни што немate дјеце? — упита психијатар пациенткињу.

— О, да, због тога смо провели многе бесане ноћи.

ЗАНИМЉИВОСТИ ИЗ НАШЕГ КРАЈА

Манастир Режевићи: негде у његовој околини је, пре ма предању, био стуб са бокалом вина — знак добредошлице сваком путнику и намјернику

Вук о Паштровићима

У свом опису Црне Горе и Боке Вук Карадић карактерише наследне кнежеве у Грబљу како би „и

дужд млетачки пред њима устао на ноге кад би их видио како су лијепо одјевени и наоружани“. За Паштровиће истиче како „проповиједају много и другијем различитијем привилегијама, којима се и данас диче и поносе... а још се за истинитије говори да су од Млечића имали при вилегије да се Паштровић може оженити првом млетачком властелинком, а Паштровића да може поћи за свакога властелина млетачког“.

Кресташља војска под вођством Рајмонда из Тулузе прошла је преко територије данашњих Паштровића 1096/97. године и логоровала у буџанском пољу. На острвцету Св. Никола сахрањивани су крсташи које је покосила епидемија прије него што се и сукобили с непријатељем.

На линији Будва — Бар налази се највише соли у Јадранском мору — нешто пре 38 килограма по тони воде.

Грчки писац Скилак забиљеки је да је негде у околини Неретве живјело у оној вријеме чувено илирско племе Маније од којих, како се претпоставља, потичу Маини изнад Будве.

У свом освајачком походу, вјероватно у заједници са словенским племенима Авари су порушили неке градове у Боки Которској и настанили се у Грబљу и Будви. По њима се буџански звао Аварски залив.

За вријеме владавине деспота Ђурђа у Будви је краће вријеме било сједиште зетске митрополије. Митрополит који је имао стан у градском тврђави, обављао је, истовремено, дужност буџанског каштелана.